

PRVÝ ROČNÍK SÚŤAŽE O NAJLEPŠIE OBNOVENÚ HISTORICKÚ BUDOVU V MALOKARPATSKOM REGIÓNE

Chránia kultúrne dedičstvo

Malokarpatský región je najväčším lákadlom pre mestských obyvateľov Bratislavy. Nie je to iba víno, remeslá, folklór, ale i príroda, rázovité dediny a mestá pod úbočím Malých Karpát. Nachádzajú sa tu bývalé kráľovské mestá Svätý Jur, Pezinok a Modra, ktoré majú svoje zvláštnosti. Okresné mesto Pezinok postihol najväčší priemyselný rozmach v regióne, vyrástli tu stovky bytov, prácu tu nachádzajú obyvatelia i z príslahých miest. Svätý Jur a Modra si však z väčšej miery zachovali pôvodný ráz malých vinohradníckych miest. Modra – perla Malých Karpát možno i vďaka tomu, že mesto obišla železnica, ktorá so sebou prináša zmeny, zostala pôvodne prítiažlivým mestečkom.

Nápis na priečelí hotela Majolika v Modre

Galéria Merum vo Vinohradníckom dome u Šebov

Pre turistov najväčším lákadlom v mestách sú historické pamiatky, múzeá, galérie, sochy alebo celé námestie či ulice starobylych miest. Svätý Jur je prítiažlivý najmä svojim zrekonštruovaným námestím, ktoré ponúka návštevníkovi pohľad na upravené staré domy, ale vytvára i možnosť oddychu. Podobne malebné mesto Modra má pôvabnú historickú časť námestia a príslahých vinohradníckych ulíc. Škoda však, že najväčším problémom tohto mesta, ale i ďalších, je preťažaná automobilová doprava, ktorá takto znehodnocuje kvalitu života v týchto podkarpatských mestách.

Penzión Harmónia

Po roku 1990 sa postupne mení vzhľad obcí a miest regiónu. Vyrastajú tu nové objekty, ale i citlivo sa prístupuje k obnove starých historických domov. Príkladom môže byť Modra, kde za uplynulé dve desaťročia obnovili funkčnosť viacerých starých vinohradníckych domov. Prvým zrekonštruovaným vinohradníckym domom bol Vinohradnícky dom U Šebov, kde sa v galérii Merum uskutočnila viac ako stovka vernisáží umeleckých výstav. Historický vinohradnícky dom má i malú atraktívnu záhradu so vzácnymi drevinami a dvor vyzdobený vinohradníckym náradím. Podobne i ďalší vinohradnícky dom U Ludvíka poskytuje príjemné posedenie pri víne nielen v pivničných priestoroch, ale i v obytných miestnostiach starých vinohrad-

níkov či na nádvorí domu. Široký výber ocenených vín od otca a syna Žofiašovcov je zárukou príjemného posedenia pri dobrom víne. Hneď v susedstve vyrástol zrekonštruovaný historický objekt Hotel Sebastian, ktorý okrem chutnej gastronómie poskytuje i ubytovanie pre turistov. Podobne i Hotel Majolika vyrástol v starom objekte na výrobu keramiky, ktorá má v Modre bohatú tradíciu – zriadili tu i keramické múzeum. Príkladne je zrekonštruovaná pivnica na námestí U pradedca, kde Michal Petřík prevádzkuje vináreň, a tiež dom Ing. Vladimíra Sodomu pri Hornej bráne.

Pre rozvoj cestovného ruchu v Modre je významná i obnova rekreačnej oblasti Modry-Harmónia, kde sa nachádzajú desiatky rekreačných

Priečelie vinohradníckeho domu U richtára v Modre

Keramická cena verejnosti

chát z prvej polovice 19. storočia. V súčasnosti sú tieto objekty schátralé, vyžadujú rozsiahle investície. Príkladom úspešnej rekonštrukcie rekreačných objektov je napríklad penzión Harmónia alebo Hotel 3 stromy. V uvedených rekreačných zariadeniach sa vykonala nielen rekonštrukcia, modernizácia budovy, ale i vonkajších oddychových priestorov v atraktívnom lesnom prostredí. Možno dúfať, že výstavba TIK Modra-Harmónia prispeje k oživeniu tejto turisticky atraktívnej lokality.

Najväčším skvostom zrekonštruovaných starých vinohradníckych objektov v Modre je dom na námestí U richtára, ktorý podľa pamiatkového prieskumu pochádza z prelomu 16. a 17. storočia. Pri rekonštrukcii objavili na uličnej fasáde nápis s rokom 1592. Podľa prieskumu tu žil v roku 1612 modranský richtár Georgius Znämer, ktorý bol prosperujúcim vinohradníkom, o čom svedčia rozsiahle priestory na spracovanie hrozna. Pri rekonštrukcii terajší majitelia objektu Alena a Július Kasovci postupovali pomalým tempom, objekt rekonštruovali viac rokov s využitím pôvodného stavebného materiálu – kameňa, tehly a dreva. Všetky dodatočné prístavby a priečky v dome odstránili, čím sa dosiahol pôvodný stav objektu. Pri rekonštrukcii podlahy objavili zasypanú studňu, ktorú vyčistili. Podobne zadné hospodárske priestory po odstránení priečok vytvorili rozsiahle miesto pre posedenie hostí nielen v objekte, ale i na nádvorí domu. Objekt je od roku 2007 využívaný ako reštaurácia a predajňa vín Pavúk. Konajú sa tu rôzne umelecké výstavy, vystúpenia hudobných skupín, firemné podujatia a ďalšie spoločenské akcie.

Galéria Merum

Nezisková organizácia AlNova vo Svätom Jure za podpory Nadácie Tatra Banky zorganizovala v tomto roku prvý ročník súťaže o najlepšie obnovenú historickú budovu v malokarpatskom regióne. Na slávnostnom vyhodnotení 4. marca v Informačnom centre vo Svätom Jure organizátori udeľovali ceny vo dvoch kategóriách. Ocenenie verejnosti bolo udelené obnovenému vinohradníckemu domu U richtára v Modre a cenu Odbornej poroty získal Mlyn v Doľanoch, ktorý v súčasnosti slúži ako expozície mlynskej technológie a histórie. Majitelia obidvoch objek-

tov si prevzali cenu – ručne maľovanú keramickú plaketu, ktorá oznamuje, že ide o laureáta Ocenenia za príkladnú obnovu. Možno oprávnené očakávať, že podobne ako prvý ročník i tie ďalšie sa stretnú so záujmom obyvateľov regiónu, a pomôžu tak obnove kultúrneho dedičstva našich predkov naplniac takto ich odkaz, ktorý je na priečelí starej majoliky v Modre: „*Chráňme dedičstvo našich otcov*“.

Jana Soukupová,
Malokarpatská turistická
a informačná kancelária, Modra

Foto: Ing. František Mach

Vinohradnícky dom V. Sodomu

